

ROADMAP FILOSOFIE VOOR DE TOEKOMST

Inleiding

In een veranderende en complexe wereld is het belangrijk dat burgers en professionals kritisch kunnen denken, ethische dilemma's kunnen duiden en zich bewust zijn van de waarden en doelen van de samenleving. Het onderwijs heeft een belangrijke rol te vervullen in het bevorderen van deze vaardigheden. De filosofie in toegepaste vorm helpt daarbij. Denk aan ethiek, techniekfilosofie, cultuurfilosofie, levensfilosofie en veel meer toepassingen. Deze roadmap concentreert zich op het mbo en hbo, maar vindt dat alle onderwijssectoren, van PO tot WO, filosofie een volwaardige plek moet geven. Niet om te filosoferen *over* de toekomst, maar als voorwaarde **VOOR** een hoopvolle toekomst.

Doelstellingen

Deze roadmap bepleit het bevorderen van toegepaste filosofie in het mbo en hbo door:

- **Het belang van filosofie, waaronder ethiek, te benadrukken:** Filosofie kan ons helpen om kritisch na te denken over de wereld om ons heen, onze waarden te bevragen en verantwoorde keuzes te maken.

- **De kwaliteit van het filosofie/ethiekonderwijs te verbeteren:** Dit kan door te investeren in gekwalificeerde docenten, leermiddelen en infrastructuur.
- **Filosofie toegankelijk te maken voor alle studenten:** Dit kan door keuzevakken aan te bieden, interdisciplinaire programma's te ontwikkelen en ervaringsgericht leren te stimuleren.
- **Samenwerking tussen mbo's & hogescholen enerzijds en de samenleving anderzijds te bevorderen:** Dit kan door middel van workshops, lezingen, publicaties en samenwerkingsverbanden tussen het mbo & hbo, profit en non-profit bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Argumenten

- **Filosofie bevordert kritisch denken:** Studenten leren om argumenten te construeren, analyseren en te beoordelen, drogredenen te herkennen en hun eigen standpunt kritisch te bevragen en goed te onderbouwen.
- **Filosofie bevordert ethische besluitvorming:** Studenten leren om complexe ethische dilemma's of waardeconflicten te duiden en verantwoorde besluiten te nemen.
- **Filosofie bevordert burgerschap:** Studenten leren om zich bewust te worden van de waarden en doelen van de samenleving en hoe ze daar een actieve bijdrage aan kunnen leveren.
- **Filosofie bevordert interdisciplinair leren:** Filosofie, in de breedte van de discipline, kan worden toegepast in alle vakgebieden, waardoor studenten een breder perspectief op de wereld krijgen en hoe dat vakgebied daar in past.

Actiepunten

- **Ontwikkeling van een curriculumkader voor toegepaste filosofie:** Dit kader moet de kerndoelen van het filosofie- / ethiekonderwijs vastleggen en richtlijnen geven voor de ontwikkeling van leerplannen.

- **Stimulering van onderzoek naar het effect van toegepaste filosofie:** Dit kan door middel van subsidies, beurzen en onderzoekscentra.
- **Docentprofessionalisering voor het integreren van ethiek in de lessen van alle vakgebieden:** Dit kan door middel van bijscholing, workshops en learning communities.
- **Organisatie van outreach-activiteiten:** Dit kan door middel van workshops, lezingen, publicaties en samenwerking met (maatschappelijke en commerciële) organisaties.

Conclusie

Het bevorderen van filosofie in het onderwijs is een investering in de toekomst van onze samenleving en werkvelden. Dit is geen filosofie *van* de toekomst, maar *voor* de toekomst. Door kritisch denken, ethische besluitvorming en burgerschap te bevorderen, kunnen we mensen helpen om kritische, moreel bewogen burgers en professionals te worden. Dat is werken aan hoop voor de toekomst.

Oproep!

Deze roadmap is een oproep om de waarde van filosofie, inclusief ethiek, in het onderwijs openlijk te erkennen en te versterken. Wie op het bericht over de roadmap reageert met een 'like' of 'hart', ondersteunt de boodschap ervan. Laat je instemming zien door de roadmap te steunen onder dit LinkedIn-bericht. Want filosofie voor de toekomst is perspectief voor iedereen!

Deze roadmap is een idee van Heleen Toringa (Avans Hogeschool) **in samenwerking met** Gideon Haan en Willeke Slingerland (Hogeschool Saxion), Theo Theunissen (HAN) en Rogier van der Wal (Fontys).